

جوان بیست و چند ساله‌ای بود که تقاضا داشت در حرم حضرت خادم شود. من آنجا بودم که نزد آقای رئیسی آمد و تقاضایش را داد. من دقیقاً به هر دو نگاه می‌کردم. آقای رئیسی یک کمی با او شوخی کردند و حرف زدند. ایشان روحیه شوخ طبعی هم داشتند. به آن جوان گفتند که باشد، برایت یک کاری می‌کنم. چهره جوان بشاش شد و من دیدم آقای رئیسی هم خوشحال شدند

راجع به این شاخص‌ها صحبت کنیم تا بدانیم که رئیس‌جمهور آینده متناسب با این سطح توقع اساساً باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟

بله، این شیوه مدیریتی، شرایط را برای نفر بعدی سخت می‌کند، چون یکی از ویژگی‌های ایشان خستگی ناپذیری شان بود. ایشان غیر از روزهای عادی هفته، در جمعه‌ها هم سفرهایی را انجام می‌دادند و بازدیدهای متعددی داشتند که نشان می‌داد که ایشان حتی یک روز هم کار را تعطیل نکردند. نسبت به پیگیری مسائل بسیار دقت داشتند. گاهی مدیران ما به دلیل وسعت کاری که دارد انجام می‌شود، وقتی به موضوعی می‌پردازند، تا بخواهد نوبت به موردی برسد و دوباره به آن موضوع بپردازند، گاهی دو سه سال می‌گذرد؛ اما

خدمت به زائرین بکنید. یک کسی خادم است، یک کسی کفشدار است، یک کسی دربان است، یک کسی فراش است. فقط اینها خادم نیستند. توسعه فرهنگ رضوی را ببینید. ایشان می‌گفتند: شما پزشک هستید. اصلاً نمی‌خواهد به مشهد بیایید. همان جا در شهر خودتان، بین خودتان و خدای خودتان عهد کنید که چند ساعت را برای خدا و عرض ارادت به ساحت حضرت رضا (ع) خدمات پزشکی رایگان به محرومین بدهید. پزشکان مختلف اعلام می‌کردند که چند ساعت به این شکل بیماران را ویزیت می‌کنند. با کمیته امداد هماهنگ می‌شد که افراد مورد نظر را معرفی کنند. به همین شکل در باره سایر اصناف، پرستار، معلم، نانوا و... عمل شد و باورنکردنی است که چه خدماتی ایجاد شدند. ما معلمانی را پیدا کردیم که می‌گفتند ما یک سری کلاس‌های حق التدریس می‌رویم و هنرمان درس دادن ماست. اعلام کردند که ما به خاطر امام رضا (ع) به بچه‌های فقیری که آستان قدس به ما معرفی کند، رایگان آموزش می‌دهیم. یعنی ایشان یک فرهنگ را ایجاد کردند. این کار بزرگی بود که همه احساس کنند خادم امام رضا (ع) هستند و در هر جای کشور که باشند می‌توانند به علی بن موسی الرضا (ع) خدمت کنند. ایشان چون خودشان این روحیه را داشتند، توانستند این کار را در کشور انجام بدهند. لذا این شعار را در کشور به راه انداختیم که: «ما همه خادم امام رضا (ع) هستیم.»

فلذا این شعار در روستاها و شهرها به صورت یک پرچم درآمد. ایشان می‌پرسیدند: چه کاری هست که می‌توانید انجام بدهید تا مشکلی از مشکلات مردم برطرف شود. گزارشاتش را به ما بدهید، ولی حتی اگر آستان قدس هم متوجه نشود، همان جایی که هستید، به نیت امام رضا (ع) کاری را بکنید تا خادم امام رضا (ع) بشوید. یعنی این روحیه‌ای را که مردم به امام رضا (ع) خدمت کنند، ترویج کردند و اتفاقات بزرگی در کشور رقم خورد. امروز خدمت رسانی با محوریت دستگاه حضرت رضا (ع) بسیار توسعه پیدا کرده است. اینها برکاتی بودند که الحمدلله در زمان حیات ایشان انجام شدند. پرشور بودند و واقعاً مسائل را با انگیزه جلو می‌بردند.

• به نظر می‌رسد سلوک و شیوه مدیریتی ایشان شاخص‌های قابل تعریف و قابل سنجش‌ای دارد که توقع مردم را از یک دولتمرد بالا برده است لطفاً

حل مسائل مردم، اگر آدمی را توانمند و با قدرت می‌دیدند، از ظرفیتش استفاده می‌کردند و او را به کار می‌گرفتند. اگر در جایی هم حس می‌کردند که فرد به درد نمی‌خورد، خیلی راحت او را کنار می‌گذاشتند و جایگزین برایش تعیین می‌کردند.

شاید عده‌ای در سطح جامعه بگویند در این دو سال مسئولیت آقای رئیسی، در معیشت و سفره مردم مشکلاتی ایجاد شد، ولی واقعاً بخشی از آنها دنباله مشکلات قبل بود که در اینجا صدایش درآمد. اگر ایشان در بعضی از پرداخت‌ها و حقوق‌ها و مسائل مالی با مشکلات روبه‌رو می‌شدند، به این دلیل بود که دولت را در شرایط سختی تحویل گرفتند. مردم یادشان نمی‌رود که ایشان دولت را در شرایطی پذیرفتند که کرونا روزی صدها کشته می‌داد. ایشان روی جلوگیری از شیوع کرونا متمرکز شدند و در پی واکسیناسیون عمومی، مسئله جمع شد و امروز مردم از کرونا به عنوان یک موضوع تاریخی یاد می‌کنند.

ایشان در برابر همه‌ها به شخص خودش معمولاً سکوت می‌کردند.

بله. در مناظرات انتخاباتی برخی مسائلی را مطرح کردند که ایشان می‌توانست خیلی مستند پاسخ بدهد که افرادی که در دولت شما کار می‌کردند، چنین وضعیتی داشتند. در جلساتی که برگزار می‌شدند دوستان می‌گفتند: چرا نگفتید؟ ایشان می‌گفت: دأب من این نیست که بخواهم چنین کاری بکنم.

لذا کسانی در آن زمان بی‌تقوایی گفتاری داشتند و به ایشان همه می‌کردند، حتی در مورد مدرک تحصیلی ایشان مسائلی را گفتند که ایشان شش کلاس سواد دارد و ایشان حتی یک بار در برابر این حرف‌ها واکنش نشان نداد. بعداً هم حرفی نزدند و انگار نه انگار که اینها کسانی بودند که به ایشان جفا کردند و رفتارهای غیراخلاقی داشتند. همه اینها را کنار گذاشتند و به بسیاری از آنها گفتند: اگر می‌خواهید کار کنید، بسم الله! بیایید و کار کنید و این خیلی مهم است. کسی که با آرامش و مَرُوا اِکْرَامًا و کرامت از کنار این مسائل عبور می‌کند و به این مسائل توجه ندارد.

ایده شعار «ما همه خادم امام رضا (ع) هستیم» از ایشان بود؟

بله بحث خادم یکی از آثار ایشان بود. ایشان گفتند: خدمت به امام رضا (ع) فقط این نیست که شما بیایید و در حرم حضرت رضا (ع) کمک و

